

The logo for SID Banka features a stylized 'S' composed of three segments: a red dot, a red curved line, and a blue curved line. To the right of this symbol, the word 'Banka' is written in a bold, blue, sans-serif font.

SID Banka

SID - Slovenska izvozna in
razvojna banka, d.d., Ljubljana

MOŽNOSTI FINANCIRANJA RAZVOJNO – RAZISKOVALNIH IN INVESTICIJSKIH PROJEKTOV PODJETIJ

g. Roman Rojc, izvršni direktor

A light green map of Slovenia with a dark green outline, serving as a background for the mission statement text.

Razvijamo in izvajamo finančnemu trgu dopolnilne dolgoročne finančne storitve in tako spodbujamo konkurenčnost gospodarstva, odpiranje novih delovnih mest ter trajnostni razvoj Slovenije.

SID banka se zaveda, da je RRI eden izmed glavnih faktorjev rasti produktivnosti, konkurenčnosti in delovnih mest.

Zaveda se, da pri financiranju obstaja velika **TRŽNA VRZEL**, ki je rezultat pretežno naslednjih faktorjev:

- Področje RRI zahteva veliko sredstev in virov
- Visoka negotovost (tehnološko/ekonomsko)
- Asimetričnost informacij vseh udeležencev
- Težko ustrezna ocena tveganj ali zelo draga
- Ni možna diverzifikacija tveganj (monolinerji)
- Ni zavarovanj ali delitve tveganj
- Finančna kriza je negativno vplivala na financiranje RRI

Pri financiranju RRI gre v resnici za financiranje ČLOVEKA!

KLJUČNO JE, DA RRI V PRVI VRSTI NAREKUJE UPORABNIK

V gospodarstvu se zgornje dejstvo izkazuje zlasti v povečanju prihodkov iz naslova prodaje in oddaje pravic intelektualne lastnine. Predpogoj za to pa so **patenti**.

V letu 2015 je največ patentov na globalni ravni prijavila **Kitajska**, in sicer kar **40%** vseh patentov*. Kitajska, štejejo vse prijave patentov (domače in tuje), je s tem v letu 2015:

- 1) prijavila preko 1,1 mio patentov
- 2) prijavila več patentov kot drugo, tretje in četrto uvrščene države skupaj (ZDA, Japonska, J Koreja)
- 3) ob povečanju števila patentov tudi izboljšala **kvaliteto** patentnih prijav

Po podatkih WIPO je število registracij blagovnih znamk poskočilo za 16% (na skupno 5,9 mio prijav), industrijskega oblikovanja pa za 2,3% (na skupno 873.000 prijav) – Kitajska je bila prva tudi v teh dveh kategorijah.

* vir: Financial Times

**Cilj: USTVARITI OKOLJE, KI BO SPODBUDNO ZA REGISTRACIJO
PATENTOV, PREDVSEM ZA PODJETJA (domača in tuja)**

Analiza PWC med top 1.000 svetovnih podjetij ugotavlja:

da bo razmerje med sredstvi za RRI in končno ponudbo proizvodov upadlo za 19%, in sicer s 46% leta 2010 na 37% leta 2020,

da podjetja, ki vsaj 25% svojega RRI proračuna namenjajo ponudbi programske opreme rastejo hitreje od drugih podjetij,

da so se skupni stroški 1.000 podjetij, ki RRI namenjajo največ sredstev, v letu 2016 povečali za 0,04% na 680 mrd USD,

#1

da bodo skupni izdatki RRI za področje **HEALTHCARE** do leta 2018 presegli izdatke za področju računalništva in elektronike ter s tem postali največji porabnik RRI sredstev.

Cilj: VKLJUČITEV PODJETIJ V RRI

Slovenija se uvršča med države, ki največ vlagajo v RRI

SIPO problematično na področju učinkovitosti (lestvica IMD Slovenijo uvršča na 58. mesto od 61)

javni izdatki za RRI so upadli, zato se tudi skladno z SPS ugotavlja tržna vrzel

dostop do posojil se je v Sloveniji poslabšal bolj kot v EU

primanjkuje alternativnih oblik financiranja (npr. tvegani kapital, zasebni kapital, poslovni angeli,...)

kvaliteta inovacijske infrastrukture je glede na Research&Innovation Performance in EU 2016 na 20. mestu izmed 28 članic

Slovenija se je do 2020 zavezala povečati GERD (bruto vlaganja v RRI v razmerju do BDP) iz sedanjih 2,6% na 3% (leta 2014 je GERD v Sloveniji znašal 2,39%, od tega pa je javni delež znašal le 0,55%)*

Po naši oceni mora izboljšati tudi delež prihodka iz inovativnih dejavnosti v skupnem prihodku podjetij in večji delež prihodkov podjetij za RRI

Finančni instrumenti in povratna sredstva so UČINKOVIT mehanizem za doseganje UČINKOVITOSTI

*vir: RIO Country report 2015

Kjer je le mogoče, naj se RRI financira s povratnimi sredstvi!

NEPOVRATNA SREDSTVA – PREDNOSTI:

- potrebno zlasti na področju temeljnih raziskav kjer je tveganje, povezano z morebitnim neuspehom, največje
- potrebno tudi pri drugih raziskavah, kjer je izkazana strateška pomembnost, v okviru izobraževalnih procesov ali kjer obstajajo drugi razlogi za izjemo
- vključenost akademikov in izobraževalnih ustanov

NEPOVRATNA SREDSTVA – POMANJKLJIVOSTI:

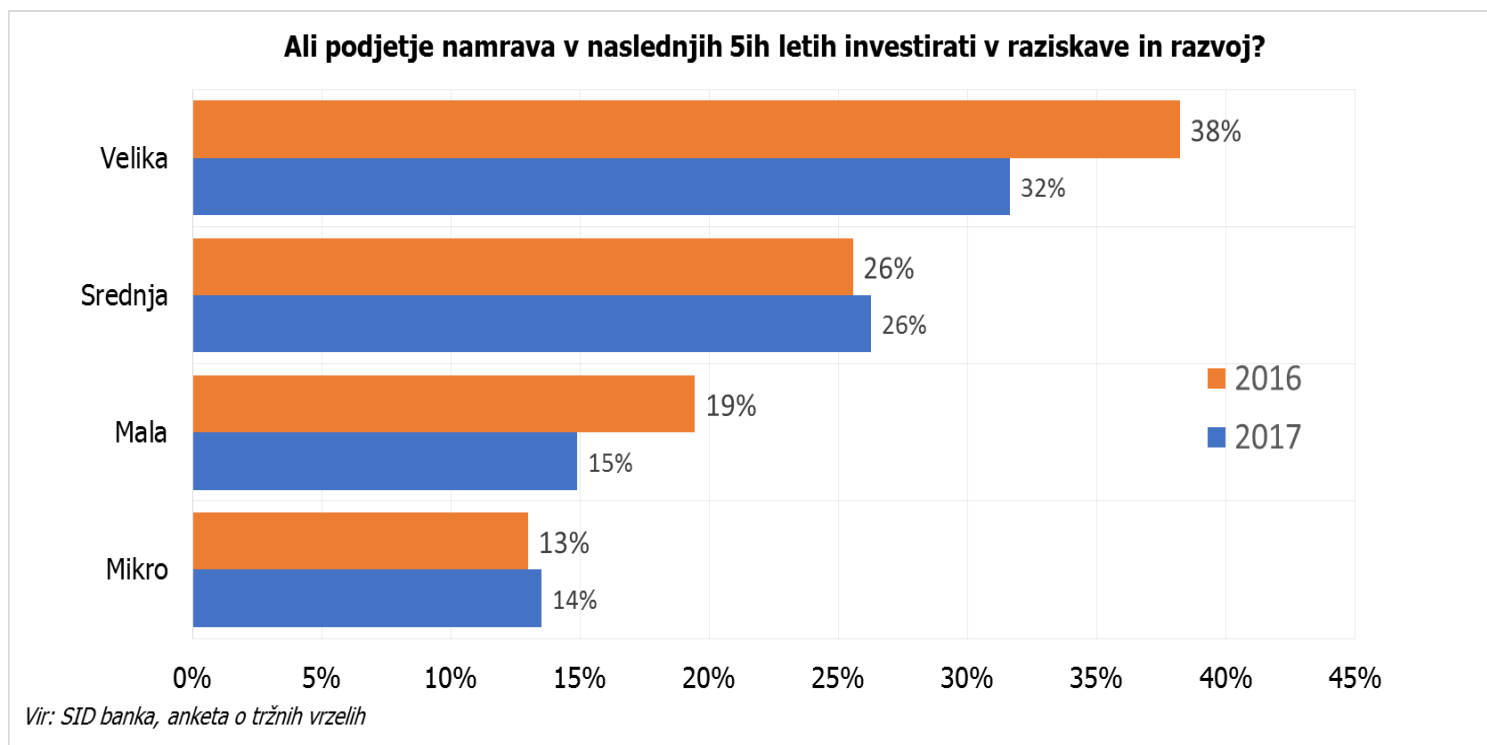
- zanašanje deležnikov **izključno** na nepovratna sredstva ima namesto vključujočega, izključujoči učinek
- praviloma povezano z nepotrebno administracijo brez dodane vrednosti, s katero izgubljajo čas posamezniki z najvišjo izobrazbo
- dopušča nekritično presojanje projektov brez zahteve po ustreznem multiplikatorju sredstev

Povzetek povpraševanja po posojilih za obdobje 2017-2022 (v mio EUR)

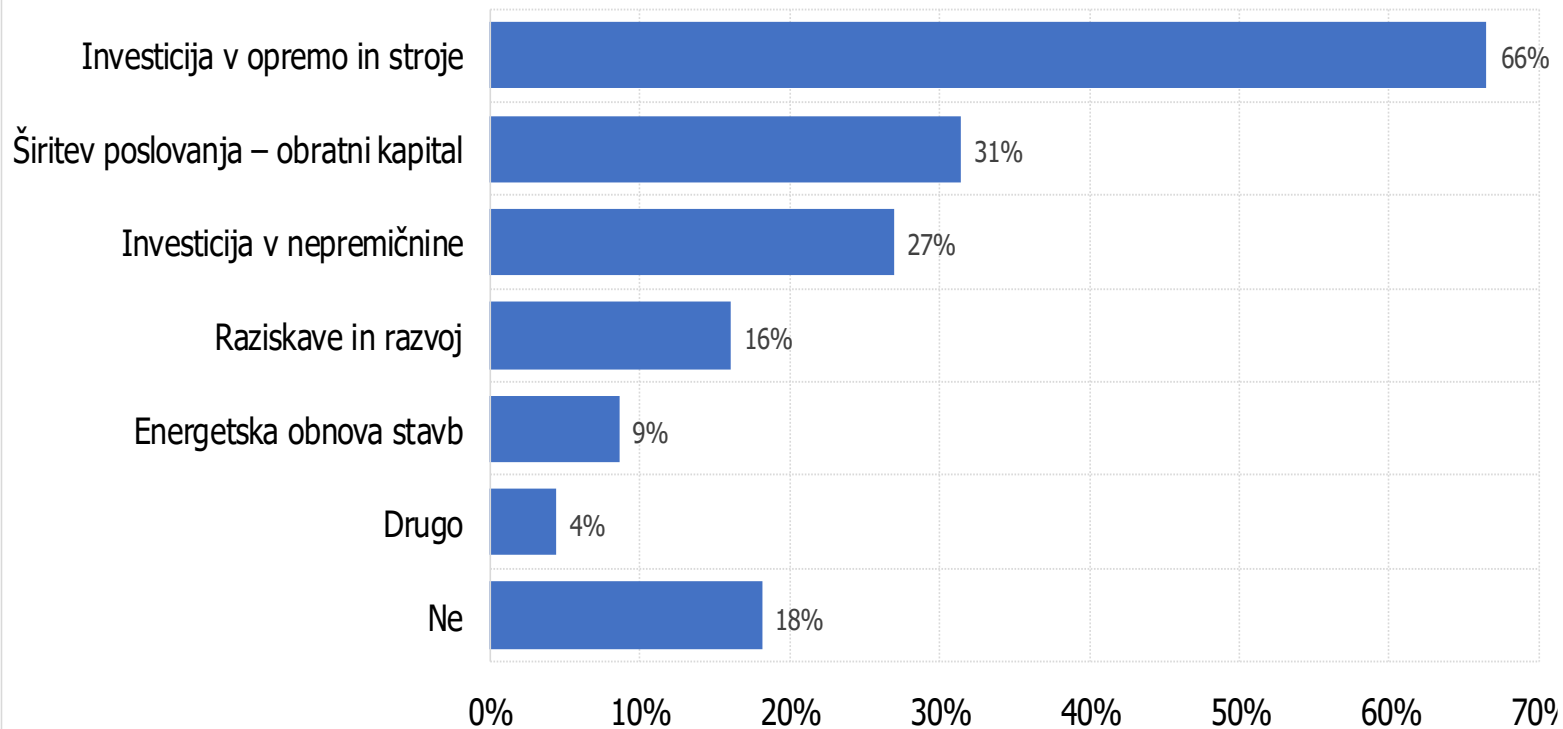
Podjetja	Povpraševanje po posojilih za RRI
MSP	60-250
Velika	86-642
SKUPAJ	146-890

Vir: SURS, Deloitte

Leta 2017 je glede na Anketo o dostopnosti finančnih virov za podjetja, 16% več podjetij odgovorilo, da namerava investirati v raziskave in razvoj v naslednjih 5ih letih kot leta 2016. Glede na velikost je o nameri za investicije v R&R odgovorilo z da, največ srednje velikih podjetij.

Namen investiranja v razvojne projekte v obdobju petih let 2017

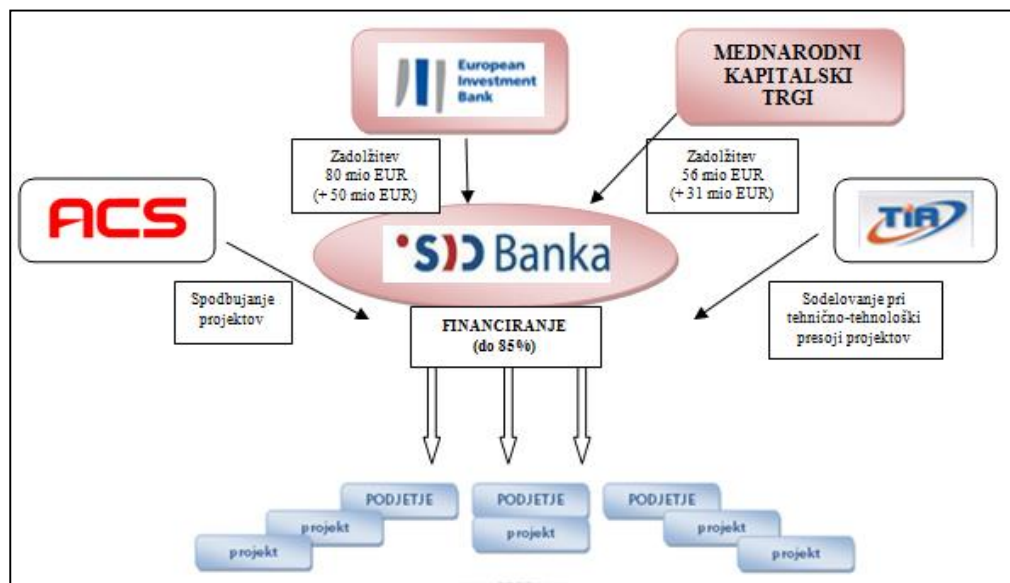

Vir: SID banka, anketa o tržnih vrzelih

V letih 2009 in 2010 oblikovan program neposrednega financiranja razvojnih projektov s področja avtomobilske industrije

Slika prikazuje shemo financiranja avtomobilske industrije iz vira EIB in SID banke, katere cilj je bil finančno podpreti RRI dejavnost avtomobilske industrije na področju zmanjšanja emisij CO₂ ter v zagotavljanju večje učinkovitosti porabe goriv, ki je bila zaradi omejenega dostopa finančnih virov onemogočena (SID banka, 2009).

V ta namen je namenila 136 milijonov EUR finančnih sredstev, od česar 80 milijonov EUR iz virov EIB, ostalih 56 milijonov EUR pa iz ostalih virov SID banke pridobljenih na mednarodnih kapitalskih trgih (SID banka, 2009).

Program je bil usmerjen v izpolnjevanje zahtev EU o emisijah CO₂ ter drugih emisijskih predpisov, zlasti v razvoj tehnologij nove generacije, potrebnih za zmanjšanje emisij in večjo energetske učinkovitost.

Financiranje v obliki dolgoročnih (neposrednih) kreditov, v skupnem znesku €217 mio, s čimer je bilo 14 družbam omogočena izvedba 28 projektov, v skupnem znesku €285 mio upravičenih stroškov, od tega 71% za nakup osnovnih sredstev, 12% za obratna sredstva in 17% za razvoj in raziskave.

- Slovenska industrijska podjetja so lani ustvarila 21,3 milijarde evrov prodaje, kar je skoraj pet milijard več kot v kriznem letu 2009, kažejo podatki slovenskega statističnega urada, ki je v tej dejavnosti naštel blizu 19.500 podjetij.
 - Na tujih trgih so slovenska industrijska podjetja lani ustvarila 75 odstotkov prodaje, leta 2009 dve tretjini. Zasluga, da slovenski izvozniki ustvarijo skoraj štiri petine slovenskega BDP, gre večinoma prav slovenski industriji in slovenskim tovarnam.
 - Industrijski, tehnološki in trajnostni razvoj slovenskega gospodarstva je eno pomembnih poslanstev SID banke. Zato podpiramo promocijo dobre prakse slovenskih industrijskih podjetij pri uporabi naprednih tehnologij in učinkovitosti proizvodnje. Industrijska podjetja želimo spodbuditi k večji digitalizaciji in robotizaciji, večji energetske in snovni učinkovitosti, skrbi za okolje ter dolgoročni vzdržnosti poslovanja podjetja.
 - Uspešne zgodbe slovenskih podjetij nas vedno znova navdušijo, kreativnost in talenti, ki jih premorejo, pa nas utrjujejo v prepričanju, da v našem poslovnem okolju obstaja še ogromno neizkoriščenega potenciala za rast in razvoj.
-

SID banka je s financiranjem razvojnih projektov vplivala na naslednja tri področja:

Poslovni izid – Podjetja so povečala dodano vrednost ter dodano vrednost na zaposlenega, ohranila delovna mesta, poleg tega pa so tudi dodatno zaposlovala. Ohranila so status razvojnega dobavitelja evropskim in svetovnim avtomobilskim proizvajalcem.

Razvojno-raziskovalni izid – S financiranjem projektov je SID banka spodbudila investicije v RRI dejavnost v privatnem sektorju, omogočila razvoj 28 patentov in inovacijskih rešitev ter izboljšala sodelovanje industrije in razvojnimi inštitucijami.

Okoljski izid – Projekti podjetij bodo omogoči znižanje izpustov toplogrednih plinov, saj bodo novi produkti pripomogli k skupnem zmanjšanju izpustov CO₂ za 4,7 ton na letni ravni.

- SID banka je leta 2011 oblikovala posojilni sklad za RRI in zagotovila 150 mio € povratnih sredstev za financiranje RRI
- do danes je iz tega naslova odobrila dobrih 135 mio € posojil
- povprečna ročnost kreditov je znašala **7,7 let.** Povprečna obrestna mera kreditov je bila 6M EURIBOR + **1,53%**
- Dve liniji – za vsa podjetja in za mala ter srednje velika podjetja (MSP)
- Podjetja in druge entitete za financiranje RRI potrebujejo posojila:
 - z višjo pripravljenostjo bank za prevzemanje tveganj
 - z daljšo ročnostjo
 - z daljšimi moratoriji na odplačilo glavnice

Strukturiranje financiranja v sodelovanju z drugimi komercialnimi bankami

- Posojila za razvojne projekte z daljšimi ročnostmi, kjer ga poslovne banke financirajo s posojilom s krajšo ročnostjo, naše posojilo pa z daljšo ročnostjo dopolnjuje ponudbo poslovnih bank.
- Primer

- Novembra 2017 je SID banka sklenila Sporazum o Financiranju z MGRT
- Gre za dejanja, ki bodo prispevala k doseganju ciljev Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2014-2020
- SID banka imenovana za izvajalca **Sklada skladov** v višini **253 mio €**
- v okviru Sklada skladov bo SID banka skozi predvidoma **9 finančnih instrumentov** na trgu do konca leta 2023 pretežno preko finančnih posrednikov (bank, hranilnic in javnih skladov) skupaj s finančnim vzvodom, ki ga bodo zagotavljali finančni posredniki, zagotovila **preko 373 mio €**
- **Prvi finančni instrumenti** bodo predvidoma na voljo **še letos**, in sicer **EKP Posojila za RRI** ter **EKP Mikroposojila MSP**, portfeljske garancije pa prihodnje leto
- V obdobju do konca 2023 bo za **financiranje RRI** namenjenih dobrih **43 mio €** preko portfeljskih garancij in slabih **84 mio €** preko posojil
- V obdobju do konca 2023 bo za **mikroposojila MSP** namenjenih dobrih **94 mio €** preko portfeljskih garancij in slabih **87 mio €** preko posojil

EKP Posojila za RRI

Za **posojila** je namenjenih 58 mio EUR, skupaj s finančnim vzvodom pa **84 mio EUR** (29 mio EUR za velika podjetja in 55 mio EUR za MSP)

Do posojil bodo upravičena podjetja vseh velikosti (**start-up podjetja, MSP** ter **velika podjetja**), ki želijo izvesti, izvajajo oziroma so izvedla raziskovalno-razvojni ali inovativni projekt. Posojilo se daje za **nakup opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev**, povezanih s projektom.

Višina kredita: min 10.000 EUR - max 10.000.000 EUR

Sredstva kredita: 2/3 kredita predstavljajo EKP sredstva in 1/3 sredstva finančnega posrednika

Obrestne mere: načeloma bo obrestna mera na EKP sredstva znašala **0%**, torej bo kar 2/3 posojila podjetje prejelo „brezplačno“ in to kljub temu, da se kredit daje **brez zavarovanj**. Kot oblika zavarovanj se vzame le menice. Za kredite, katerih ročnost je daljša od 5 let in so višji od 1 mio EUR, bodo finančni posredniki lahko zahtevali zavarovanja.

Ročnost kredita: min 3 leta - max 9 let

Moratorij: najmanj 1/3 ročnosti in največ 1/2 ročnosti kredita

Slovenski naložbeni program kapitalske rasti (EFSI)

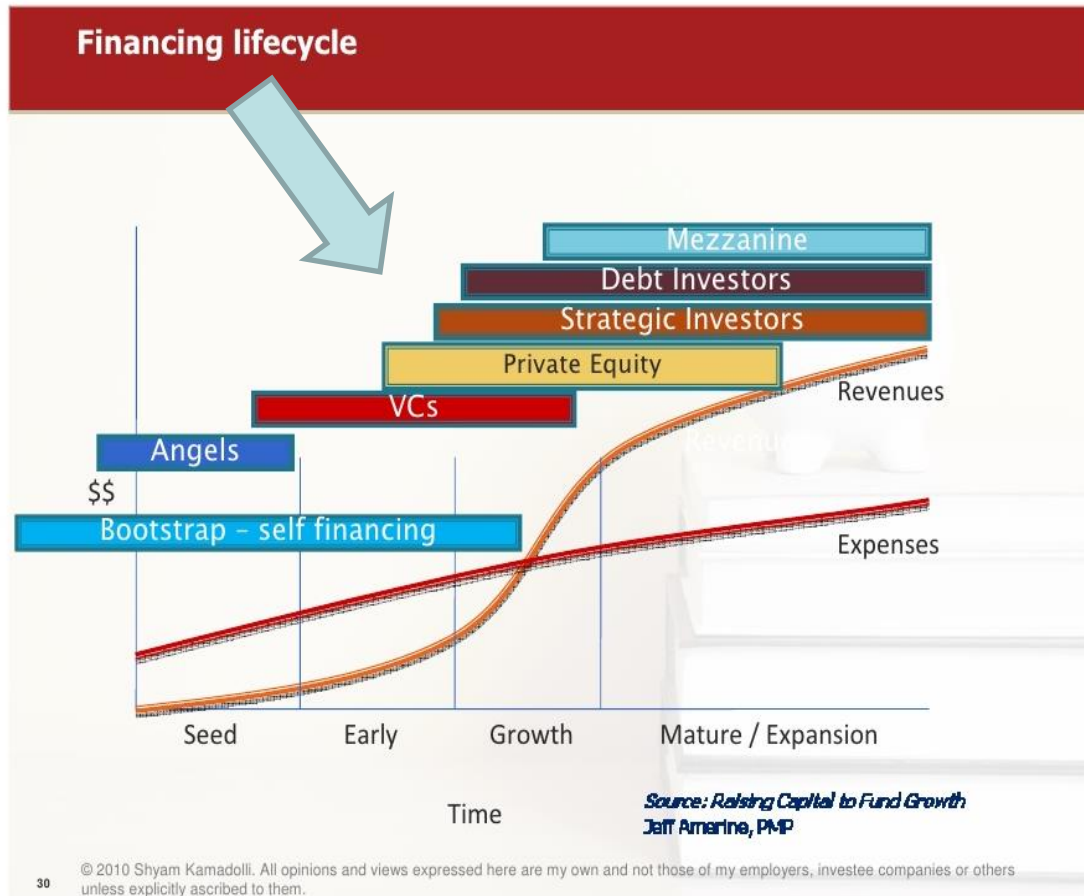
- SID banka in Evropski investicijski sklad (EIF) sta vzpostavila investicijski program za lastniško financiranje slovenskih podjetij v obsegu 100 mio €, ki naj bi kataliziral dodatne lastniške naložbe zasebnega sektorja v sklade in v podjetja.
- Navedena sredstva se bo investiralo skupaj s sredstvi zasebnih vlagateljev v podporo dostopa slovenskih malih, srednje velikih podjetij ter mid-cap podjetij (podjetij z do vključno 2999 zaposlenimi) do lastniškega kapitala za rast in širitev poslovanja.
- Cilj SEGIP-a (The Slovene Equity Growth Investment Programme) je podpreti slovenska mala, srednje velika in mid-cap podjetja, privabiti mednarodne naložbe zasebnega kapitala v Slovenijo in graditi finančne in institucionalne zmogljivosti v Sloveniji s podpiranjem upraviteljev investicijskih skladov, ki pomembni del svojih naložb usmerjajo v slovenska podjetja.
- SEGIP je eden od prvih finančnih programov, ki jih je EIF vzpostavil v okviru EIF-NPI Equity platforme in Naložbenega načrta za Evropo v sodelovanju z nacionalnimi spodbujevalnimi institucijami na EU ravni.

Slovenski naložbeni program kapitalske rasti (EFSI)

Slovenski naložbeni program kapitalske rasti (EFSD)

Naložbeni fokus

- Start-up podjetja v kasnejši fazi (break-even/scale-up co.)
- Faza rasti in širitve
- Strategije organske rasti, "buy-and-build" strategije
- Odkup podjetja (buy-out)
- Odkup podjetja s finančnim vzvodom je omejen (pogoj dokapitalizacije z zasebnimi sredstvi)
- Prepoved nakupa oz. prodaje podjetja po delih

Slovenski naložbeni program kapitalske rasti (EFSI)

- Tržna vrzel lastniškega financiranja rasti v Sloveniji: EUR 65 mio letno
- Upravičena podjetja za lastniško financiranje:
 - MSP ali mid-cap podjetja (do 2999 FTE zaposlenih)
 - Min 2 leti poslovanja(+ faza rasti)
 - Sedež v SLO ali v SLO pomembna dejavnost ali razvoj dolgoročne prisotnosti v SLO (kreiranje delovnih mest)
 - min. 2 zaposlena
 - Ni podjetje v težavah; neto finančni dolg/EBITDA ≤ 6
 - V času investicije v podjetje se pričakuje rast prihodkov in pozitivni denarni tok.
 - **Pozitivno mnenje upravljavca sklada po opravljenem skrbnem pregledu podjetja.**

➤ Predmet (namen) lastniškega financiranja:

- **Investicije za rast** - organska rast podjetij ali nakup podjetja in njegova "nadgradnja" (naložbe v osnovna in obratna sredstva, drugo);
- **Poslovna rast in širitev (tudi internacionalizacija), ki kreira vrednost** (lahko med drugim vključuje: prestrukturiranje, aktivnosti nakupa podjetij, aktivnosti za krepitev izvoznih kapacitet vključno s širitvijo na tujih trgih,...)
- **Naložbe v nadomestni kapital** (lastniška reorganizacija in konsolidacija, financiranje nasledstev, odkup podjetij (če s finančnim vzvodom je zahtevana 30% dokapitalizacija iz zasebnih virov izven programa)

➤ Pričakovana razpoložljivost lastniškega financiranja podjetjem: 2Q/2018

- V ustanavljanju je projektna pisarna, ki bo svetovala, ocenjevala in razpoznavala investicijske in druge projekte države, jih finančno strukturirala z različnimi viri sredstev (EIB, EU..), preverjala upravičenost do državne pomoči, tehnično spremljala projekte, omogočala razvojno financiranje, izvajala funkcije **lokalne EIAH** in spodbujanje pobud EFSI.
- Hkrati bo ovrednotila in strukturirala tudi dolgoročne trajnostne poslovne modele, **financirala izvoz** z daljšimi ročnostmi ter omogočila **projektno financiranje**.

- Slovensko inovacijsko stičišče, katerega soustanoviteljica je bila skupaj s še dvajsetimi drugimi članicami tudi SID banka, je bilo izbrano za vodjo SRIP (Slovensko razvojno inovacijsko partnerstvo) in je prejelo sredstva na javnem razpisu ter kot tako oblikovalo potrjeni Akcijski načrt z izbranega fokusnega področja veljavne Strategije Pametne Specializacije (S4). Akcijski načrti SRIPov so prav tisti, ki določajo področja, ki jih naslavljajo **Finančni instrumenti Sklada skladov**.
- V domačem institucionalnem okolju članice SIS predstavljajo gospodarsko, bančno, lokalno in akademsko sfero.
- SIS je ustanovljeno kot Evropsko Gospodarsko interesno združenje (EGIZ).
- Temeljne naloge SIS-a so povezovanje različnih akterjev na področju inovacij (od ideje do produkcije preko financiranja do končnega kupca), izvajanje aktivnosti za izboljšanje slovenskega inovativnega in podjetniškega okolja ter podpora in aktivno sodelovanje pri izvedbi posameznih projektov, povezanih z inovacijsko dejavnostjo.
- Končni namen SIS-a je, da se za čim večje število inovacijskih projektov izvede tudi faza industrializacije oz. komercializacije.

-
- **Spletna stran:** <http://www.sid.si/>
 - **E-mail:** info@sid.si
 - **Posredno financiranje**
Saša Keleman, direktor oddelka za izvajanje Sklada skladov,
01 2007 514
 - **Neposredno financiranje**
Borut Kocič, direktor oddelka za podjetja, 01 2007 480
 - **Naložbeni program kapitalske rasti**
Natalija Stošicki, direktorica oddelka za naložbe in evropske
programe, 01 2007 486
-

